

után elbizonytalanodtak, lejjebb adtak radikalitásukból, s így többé-kevésbé egyházi ellenőrzés alá lehetett vonni őket.

Az ÁEH így minimális beavatkozással olyan folyamatot indított el, amely céljai szempontjából optimális eredményt hozott. Egyrészt megfosztották a magyar egyházat az egyik legelkötelezettebb, legnagyobb lelki-szellemi igénnyel fellépő fiatal értelmiségi hívek csoportjától, másrészt az „inkább egy veszszén el a népért” szellemében sikerült egységesíteni a püspöki kart is. Ezt segítette, hogy az egyházi vezetés felől érkező támadások tovább erősítették a Bokor eleve is meglévő (a történelmi helyzettel magyarázható) egyházkritikáját, ami így már a hierarchia elleni nyílt támadásnak hatott, s egyre több hívőt és papot, főpapot fordított szembe a mozgalommal. Megindult egy logikus, jól kiszámítható öngerjesztő folyamat. Mindennek betetőzésekképp a Bokor közösségein belül is konfliktusokat szült a feszült helyzet: sokan nem

vállalták a stigmatizációt, eltávolodtak a közösségtől, s ezt az is generálta, hogy másokból viszont egyre hevesebb egyházkritikát váltottak ki az események. Így az egyik bázismozgalom *egy részének*, legradikálisabb tagjainak kizárása árán sikerült olyan egységfrontot létrehozni a katolikus egyházban, amelynek tagjai már a folyamatban játszott szerepük folytán sem lehettek kritikusak állami befolyásolás alatt álló főpásztoraikkal szemben.

A magyar püspöki kar ítélete ugyanakkor nem zárta le a történetet: a Bulányi-ügy végére csak a Szentszék rakhatott pontot, s ez egyértelmű állambiztonsági szándék is volt: ha a Vatikán elítéli Bulányi atyát, az legitimálja a pártállami befolyás alatt álló magyar hierarchiát. Csakhogy a Szentszék tisztában volt az ügy politikai jellegével, s vélhetőleg téjtéjjel is: nem akarta elítélni a „hallgató egyház” hitvallóját, felmentésével azonban a keleti politikát tagadta volna meg, a kompromisszumok árán kialakult

egyházi struktúra hitelét vonta volna kétségbe. Róma tehát elhárította a gyors döntés kényszerét, és időhúzó politikára rendezkedett be: elfogadta a magyar püspöki kar döntését, de a Hittani Kongregáció nem ítélte el Bulányi atya tetteit. Mindez mit sem változtatott a Bokor Közösség megítélésén, a magyar sajtó a közvélemény előtt véglegesen stigmatizálta az alapítót, s ezen a helyzeten már az sem változtatott, hogy 15 évvel később, 1997-ben a Hittani Kongregáció a szankciók feloldására szólította fel a magyar püspöki kart.

Végezetül: előadásom 2013. december 9-én hangzott el. 61 évvel ezelőtt ezen a napon mondta ki az ügyész Bulányi atyára az életfogytiglani ítéletet – s nyolc év raboskodás után 53 éve ugyanezen a napon hagyhatta el börtönét.

Benyhe Bernát

Forrás: Koinónia, 2014/3

Lyukas Hiszekegy

Évtizedek óta imádkozom a Hiszekegyet, de csak most jöttem rá, hogy a lényeg hiányzik belőle. Mert mit is tudunk meg Jézusról?

...fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától;

szenvedett Poncius Pilátus alatt,

megfeszítették, meghalt és eltemették.

Alászállt a poklokra, harmadnapon feltámadt a halottak közül;

fölment a mennybe, ott ül a mindenható Atyaisten jobbán;

onnan jön el ítélni élőket és holtakat.

Na mármost, ha ennyi lett volna az ő élete, akkor mit kezdenék én ezzel a Jézussal? Tartok tőle, hogy nem sokat. Csodás születése után izibe szenvedése, majd ugyancsak csodás feltámadása, majd bíróként való megjelenése fért bele ebbe az imádságba.

Nem érzem, hogy élete ismerete nélkül bármelyikhez is lenne

közöm. A két csodás történéshez nyilván nem tudok hozzászólni. A szenvedését nem én okoztam, mert nem hiszek abban, hogy az én bűneimért (is) halt volna meg, mint ahogy azt sem gondolom, hogy a szerető Istent engesztelni kellett volna.

A bíró Jézussal sem tudok sokat kezdeni: egyrészt azért, mert ha nem tudnám az életéből és tanításából, hogy hogyan kell élnem, akkor enyhén szólva is jogtalan bármilyen ítélet, másrészt az örök kárhozatra juttató bíró képe is nehezen cseng össze az evangéliumok Jézusával.

Ezért aztán a Rózsafüzér titkaihoz hasonlóan megalkottam a hiányzó részt magamnak. Ezekhez a mondatokhoz viszont életem minden percének van köze.

„Méhednek gyümölcse, Jézus”;

– aki mindenkit elfogadott és szeretett,

– aki elítélte a bűnt, de magához ölelte a bűnöst,

– aki még a gyilkosai számára is mentséget keresett, és megbocsátott,

– aki az anyagiakat osztozásra használta, nem gyűjtögetésre,

– aki megtalálta a megfelelő szót minden ember szívéhez,

– aki az igazságosságnál is fontosabbnak tartotta az irgalmat,

– aki az Atyának öntötte ki a benne felgyülemletteket, és tőle nyert új erőt,

– aki a testi-lelki szenvedéseket is méltósággal viselte,

– aki mások érdekeit képes volt a sajátjaié elé helyezni,

– aki szelíd, de határozott és következetes volt.

S aki hasonló életmódot vár tőlem is, olyan – lehetőleg egyre növekvő – mértékben, amilyenben képes vagyok rá.

Kőszeginé Rihmer Melinda